

УДК 785.1:780.6.031.4(=161.2)-053.4/.5]:78.079](045)
DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/61-3-15>

Ларуса ШЕМЕТ,
orcid.org/0000-0002-8568-336X
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри народних інструментів
Харківської державної академії культури
(Харків, Україна) laskash@ukr.net

ДИТЯЧЕ НАРОДНО-ОРКЕСТРОВЕ ВИКОНАВСТВО В УКРАЇНСЬКОМУ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ФЕСТИВАЛЬНОМУ ПРОСТОРИ

Актуальність дослідження визначається суттєвим зростанням в останні десятиріччя інтересу до фестивальної діяльності у сфері дитячого народно-оркестрового мистецтва, вагомістю творчих досягнень колективів-учасників різноманітних фестивалів та конкурсів як в Україні, так і за її межами, відсутністю узагальнюючих праць з цієї проблематики у галузі вітчизняного музикознавства.

Метою статті є висвітлення історичної динаміки фестивальної активності вітчизняних дитячих народно-оркестрових колективів в українському та європейському культурно-мистецькому просторі.

Визначається тісний зв'язок еволюції вітчизняного дитячого народно-оркестрового виконавства з розвитком фестивального руху. Розглядаються традиційні форми творчих звітів та презентації колективами своїх мистецьких досягнень наприкінці 1930-х – початку 1940-х рр. Акцентується увага на значній популярності оглядів художньої самодіяльності обласного і районного рівнів, республіканських та всесоюзних фестивалів самодіяльного мистецтва у 1950–80-х рр. Висвітлюються особливості організації та окреслюється коло учасників щорічного фестивалю «Райдужний світ народних мелодій» у смт Слобожанське Харківської області, який став одним з перших тематично пов'язаних безпосередньо з колективними формами музикування на народних інструментах. Характеризуються зміни, що відбулися у фестивальному русі за часів незалежності України. Надається перелік сучасних мистецьких фестивалів, в яких номіноване оркестрове та ансамблеве народно-інструментальне виконавство. Аналізується специфіка обласних фестивалів і конкурсів оркестрів народних інструментів за участю дітей та юнацтва в західних регіонах України. Наголошується на гідному представленні народно-оркестрового виконавства на фестивалях творчості дітей та молоді з обмеженими можливостями. Розглядається досвід участі вітчизняних дитячих народно-оркестрових колективів у закордонних фестивальних заходах та проєктах громадської організації «Яскрава країна». Звертається увага на зростання популярності дистанційних фестивалів-конкурсів.

У висновках підкреслюється значення фестивальної діяльності як важливої складової концертно-виконавського вектору творчості вітчизняних дитячих народно-оркестрових колективів. Визначається тенденція розширення фестивального простору завдяки збільшенню кількості дитячих мистецьких фестивалів із відповідною номінацією, доповненню їх конкурсними змаганнями, організації фестивалів та конкурсів ансамблевого й оркестрового народно-інструментального мистецтва, проведенню фестивалів-конкурсів в онлайн-форматі.

Ключові слова: дитячі оркестри народних інструментів, дитячі оркестри народної музики, концертно-виконавська діяльність, мистецькі фестивалі та конкурси.

Larysa SHEMET,
orcid.org/0000-0002-8568-336X
Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate professor at the Department of Folk Instruments
Kharkiv State Academy of Culture
Kharkiv State Academy of Culture, Kharkiv
(Kharkiv, Ukraine) laskash@ukr.net

CHILDREN'S FOLK ORCHESTRA PERFORMANCE IN THE UKRAINIAN AND EUROPEAN FESTIVAL SPACE

The relevance of the study is determined by the significant growth in recent decades of interest in festival activities in the field of children's folk-orchestral art, the importance of creative achievements of teams participating in various festivals and competitions both in Ukraine and abroad, and the lack of generalizing works on this issue in the field of domestic musicology.

The purpose of the article is to highlight the historical dynamics of the festival activity of domestic children's folk orchestra groups in the Ukrainian and European cultural and artistic space.

A close connection between the evolution of the domestic children's folk orchestral performance and the development of the festival movement is determined. Traditional forms of creative reports and presentations by collectives of their artistic achievements in the late 1930s and early 1940s are considered. Attention is focused on the significant popularity of reviews of amateur art at the regional and district levels, republican and all-Union festivals of amateur art in the 1950s and 1980s. The features of the organization are highlighted and the circle of participants of the annual festival "Rainbow World of Folk Melodies" in Slobzhanske, Kharkiv region, which became one of the first thematically directly related to collective forms of music-making on folk instruments, is outlined. The changes that took place in the festival movement during the independence of Ukraine are characterized. A list of modern art festivals in which orchestral and ensemble folk-instrumental performances are nominated is provided. The specifics of regional festivals and competitions of orchestras of folk instruments with the participation of children and youth in the western regions of Ukraine are analyzed. Emphasis is placed on the worthy presentation of folk-orchestra performances at festivals of creativity of children and youth with disabilities. The experience of participation of domestic children's folk orchestra groups in foreign festival events and projects of the public organization "Bright Country" is considered. Attention is drawn to the growing popularity of remote festivals-competitions.

The conclusions emphasize the importance of festival activity as an important component of the concert performance vector of creativity of domestic children's folk orchestra groups. The trend of expanding the festival space is determined due to the increase in the number of children's art festivals with the appropriate nomination, supplementing them with competitive competitions, organizing festivals and competitions of ensemble and orchestral folk instrumental art, conducting festivals-competitions in an online format.

Key words: children's orchestras of folk instruments, children's orchestras of folk music, concert and performing activities, art festivals and competitions.

Постановка проблеми. Вітчизняні дитячі народно-оркестрові колективи протягом останніх десятиліть демонструють зростання виконавського рівня, розширення жанрово-стильової сфери репертуару та меж концертної діяльності, зокрема і завдяки участі у різноманітних фестивалях та конкурсах. Фестивальний рух виявився питомим джерелом збереження традицій та зародження нових тенденцій у народно-інструментальному мистецтві, зокрема і в дитячому народно-оркестровому виконавстві. Деякі фестивалі стали одним із засобів сучасного функціонування української народно-інструментальної музики та своєрідною творчою лабораторією її взаємозбагачення (Пасічняк, 2011: 181). Широка панорама мистецьких фестивалів, різних за статусом, складом учасників, тематикою, наявністю конкурсної складової, надає можливість долучитися до творчого середовища, обміну досвідом, участі у концертах, майстер-класах, відвідування виставок та інших заходів. **Актуальність** пропонуваної розвідки зумовлена значною активізацією фестивальної діяльності дитячих оркестрів народних інструментів у різних регіонах України, збільшенням кількості таких, які успішно представляють нашу країну на європейській фестивальній сцені. Ключові питання розглядаються на основі аналізу й узагальнення інформації щодо організації та проведення фестивальних заходів (інтернет-сайти, буклети, положення, резюме), а також багаторічного досвіду фестивальної творчості відомих колективів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання розвитку дитячого народно-оркестрового виконавства та фестивального руху як окре-

мих явищ досить широко представлені в проблемному полі сучасної музично-теоретичної думки. Фестивальна тематика набула ґрунтовної розробки у сфері культурологічних, соціологічних, мистецтвознавчих досліджень. При цьому участь дитячих народно-оркестрових колективів у фестивальних заходах висвітлюється науковцями переважно в контексті дослідження регіональної специфіки певного фестивалю (Л. Пасічняк (6)), характеристики творчості окремих художніх колективів (В. Цицирев (7), В. Кислинська (4)) та видатних особистостей у галузі українського народно-інструментального мистецтва (Л. Никорак (5)). Деякі статі мають суто публіцистичний характер (В. Городовенко (1)).

Невирішеними частинами загальної проблеми залишаються питання взаємодії вітчизняного дитячого народно-оркестрового виконавства з фестивальним рухом в історичному ракурсі.

Метою статті є висвітлення історичної динаміки фестивальної активності вітчизняних дитячих народно-оркестрових колективів в українському та європейському культурно-мистецькому просторі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Становлення й розвиток дитячого народно-оркестрового виконавства в Україні з моменту організації перших дитячих оркестрів народних інструментів на базі Харківського палацу піонерів у другій половині 1930-х рр. тісно пов'язані з динамікою фестивального руху. Участь у фестивалях та конкурсах виявилась одним із пріоритетних напрямів концертної діяльності переважної більшості дитячих народно-оркестрових колективів.

До початку 1940-х рр. традиційною формою творчих звітів та репрезентації колективами своїх мистецьких досягнень були республіканські олімпіади дитячої творчості, які з 1937 р. проводились регулярно. Підготовка до них сприяла появі нових гуртків художньої самодіяльності й виявленню юних талантів, зокрема і в галузі народно-інструментального жанру. Серед різноманітних за складом та кількістю учасників українських народно-інструментальних колективів, що брали участь в олімпіаді 1940 р., помітно виділялись оркестр народних інструментів форпостів з Одеси (кер. Немісенко), капела бандуристів руднику «Червоногвардієць» з Кривого Рогу (кер. Бондаренко), капела бандуристів з с. Вільшана Сумської області (кер. Андрусенко), оркестр народних інструментів з м. Богодухів Харківської області (кер. І. Міронов) та оркестр українських народних інструментів Харківського палацу піонерів (кер. Л. Гайдамака). Останній отримав особливу відзнаку всіх членів журі завдяки неповторному тембровому колориту звучання і високому рівню виконання Менуету В. Моцарта (Кислинська, 2006: 16).

У 1950–80-х рр. популярними стали огляди художньої самодіяльності обласного та районного рівнів, а також республіканські та всесоюзні фестивалі самодіяльного мистецтва, завдяки яким дитячі оркестри народних інструментів позашкільних закладів освіти, будинків і палаців культури, початкових спеціалізованих навчальних закладів, загальноосвітніх спеціалізованих закладів мали змогу періодично демонструвати свої творчі здобутки, репертуарні пріоритети, зростання виконавського рівня в інтерпретації музичних творів, знайомитися з творчістю інших колективів. Останні роки цього періоду ознаменувались започаткуванням у різних регіонах України фестивалів, тематично пов'язаних безпосередньо з колективними формами музикування на народних інструментах.

З 1985 р. на базі дитячого зразкового оркестру народних інструментів Палацу культури смт Слобожанське Зміївського району Харківської області (кер. заслужений працівник культури України В. Біленька) проводиться фестиваль «Райдужний світ народних мелодій», що згодом набув статусу міжнародного, кожного року збираючи численних шанувальників народно-інструментального жанру і відрізняючись від інших подібних культурно-мистецьких заходів відсутністю конкурсно-складової та залученням до участі музичних колективів усіх вікових категорій з різним рівнем виконавської майстерності. Він сприяє пропаганді

народної музики, зміцненню та розширенню географії творчих зв'язків і дружніх стосунків між художніми колективами, надихає юних музикантів на вирішення нових творчих завдань та вдосконалення навичок колективної гри. Головною метою фестивалю визначено підтримку та пропаганду дитячих аматорських музичних колективів, знайомство їх з професійними музикантами та колективами, розвиток оркестрового та ансамблевого народно-інструментального мистецтва.

Учасниками мистецького проекту стали не тільки дитячі ансамблі, оркестри народних інструментів з різних регіонів України, близького зарубіжжя, а й професійні, аматорські, навчальні колективи початкових, середніх і вищих закладів освіти (Цицирев, 2015: 48). Таким чином, свято музики об'єднало дитячі та дорослі музичні колективи у сфері художньої самодіяльності та професійного музичного мистецтва, серед яких народний ансамбль народної музики та пісні «Український сувенір» Палацу дитячої та юнацької творчості з Верхньодніпровська Дніпропетровської області (кер. І. та К. Короткови), зразковий оркестр народних інструментів «Колорит» Палацу культури «Енергетик» м. Южноукраїнськ Миколаївської області (кер. О. Пилипова), оркестр народних інструментів Запорізького палацу дитячої та юнацької творчості (кер. С. Королькова), зразковий художній колектив оркестр народних інструментів Миколаївського міського палацу творчості учнів (кер. І. Близниченко), оркестр народних інструментів ДМШ смт Фрунзенське Кримської області (кер. А. Вальсамакін), художні колективи Харкова та області: народний художній колектив оркестр народних інструментів Харківського обласного палацу дитячої та юнацької творчості (кер. заслужений діяч мистецтв України В. Городовенко), оркестри народних інструментів харківських дитячих музичних шкіл № 9 (кер.: О. Безгодков, Є. Булгаков), № 12 (кер. заслужений артист України В. Цицирев, з 2007 р. – С. Неверов) та № 13 (кер. А. Олейнікова), ансамбль народних інструментів «Люботинські музики» м. Люботин Харківської області (кер. В. Будьоний), оркестр народних інструментів «Vivo», ансамблі «Стожари», «ЦимБанДо» Харківської державної академії культури та ін. Творча атмосфера спілкування й обміну досвідом надихнули багатьох з них на організацію та проведення аналогічних фестивалів у своїх регіонах, наприклад, «Тоніка» у Севастополі, «Ліра» у Миколаєві, «Осіння пастораль» в Южноукраїнську, «Срібні струни» у Запоріжжі, «Дніпровий зорепад» у Верхньодніпровську.

Важливим фактором у вирішенні основних фінансових проблем організації фестивалю виявилась підтримка керівництва Зміївської ТЕЦ. Протягом понад трьох десятиліть підприємство з розумінням ставилось до його підготовки та проведення, забезпечуючи проживання, харчування та перевезення учасників. Також суттєву допомогу надавали підприємство «Елокс», СПТУ-31, районний відділ культури та створений у 1999 р. «Дитячий центр ОДОНІ», до якого увійшли батьки оркестрантів та колишні вихованці колективу.

За часів незалежності України вітчизняний фестивальний рух значно розширив свої географічні межі, сформувавши розгалужену систему локальних, обласних, регіональних, всеукраїнських, міжнародних мистецьких фестивалів та оглядів. Відповідно зросла і кількість учасників фестивалів заходів. Організатори доповнили програми фестивалів конкурсною складовою. Самостійного статусу набули дитячі, дитячо-юнацькі фестивалі та конкурси.

Переважає більшість сучасних мистецьких та музичних фестивалів включає номінацію виконавства на народних інструментах (Всеукраїнський фестиваль дитячої художньої творчості «Єдина родина» (м. Очаків Миколаївської області), огляд художньої творчості дітей та юнацтва «Таланти твої, Україно», фестиваль дитячого та юнацького мистецтва «Ялтинське літо», фестиваль дитячої та юнацької творчості «Перлини Криму», дитячий фольклорний фестиваль «Дніпровий зорепад» (м. Верхньодніпровськ), фестиваль юних виконавців «Весняні дзвіночки» (м. Харків), фестиваль-конкурс мистецтв «Кришталевий Трускавець», фестиваль-конкурс народного мистецтва «Смарагдові джерела» (м. Мукачево Закарпатської області), Міжнародний конкурс-фестиваль дитячого, юнацького та молодіжного мистецтва «Закарпатський едельвейс» (м. Ужгород), Міжнародний фестиваль-конкурс «Перлина біля моря» (м. Одеса)). Окремі фестивалі тематично пов'язані тільки з народно-інструментальним мистецтвом або народно-оркестровим жанром (фестиваль дитячої народної творчості «Золота рибка» (м. Севастополь), конкурс-фестиваль народної музики «Самородки» (м. Севастополь), дитячий фестиваль «Срібні струни» (м. Запоріжжя), конкурс оркестрів народних інструментів (м. Сімферополь), оркестровий конкурс «Кримський камертон» (м. Севастополь), дитячо-юнацький фестиваль-конкурс народно-інструментального мистецтва «Україна моя» (м. Кривий Ріг), конкурс оркестрів та ансамблів народних інструментів «Заграй, музико!» (м. Миколаїв), фести-

валь ансамблів та оркестрів народних інструментів шкіл естетичного виховання (м. Запоріжжя), регіональний фестиваль-конкурс дитячих оркестрів народної музики (м. Косів, Івано-Франківщина), обласний фестиваль оркестрів народних інструментів «Кобзареві струни» (м. Рожнятів, Івано-Франківщина), конкурси учнівських ансамблів та оркестрів народних інструментів (м. Свалява, м. Ужгород), конкурс-огляд оркестрів народних інструментів дитячих музичних шкіл (м. Стрій, Львівська обл.). Вони збирають художні колективи з різних куточків України, близького й далекого зарубіжжя і є чудовим майданчиком для демонстрації їх творчих здобутків.

Дитячі народно-оркестрові колективи західних областей України, до інструментального складу яких входять цимбали, бандури, скрипки, кобзи, баяни, сопілки, флюяри, трембіти, ударні (бубон, бухало), міцно зберігають автохтонні традиції музикування та яскраво представляють свою творчість у регіональних музичних фестивалях і конкурсах. На обласному фестивалі оркестрів народних інструментів «Кобзареві струни», який раз на два роки проводиться у м. Рожнятів на Івано-Франківщині і є єдиним в Україні фестивалем народних аматорських колективів, та щорічному регіональному фестивалі-конкурсі дитячих оркестрів народної музики і солістів-інструменталістів, започаткованому в 2010 р. на базі Косівської дитячої школи мистецтв, часто звучать бойківські мелодії у виконанні заснованого скрипалем М. Турчином дитячого оркестру народної музики «Дивограй» Рожнятівської музичної школи (Никорак, 2015: 272), гуцульські інструментальні награвання, весільні мелодії, полонинські наспіви, коломийки в аранжуванні В. Поповича для оркестру гуцульських народних інструментів Великобичківської ДМШ Закарпатської області (Закарпатський дитячий оркестр, 2016). У фестивалних заходах з різною періодичністю брали участь оркестр народних інструментів «Гуцулятко» Коломийського районного центру народної творчості (кер. заслужений артист України П. Терпелюк), оркестр народних інструментів ДМШ № 3 м. Івано-Франківськ (кер. Л. Никорак), оркестр народної музики Коломийської ДМШ № 2, народний аматорський оркестр народних інструментів Косівської школи мистецтв (кер. заслужений працівник культури України Д. Біланюк) та оркестр народних інструментів ДМШ смт Богородчани (кер. А. Михашук). Традиційними стали виступи зведеного оркестру дитячих музичних шкіл Івано-Франківська.

Кожного року м. Стрій на Львівщині приймає учасників обласного конкурсу-огляду оркестрів народних інструментів дитячих музичних шкіл. Одним із його фаворитів є оркестр народних інструментів Жидачівської ДМШ (кер. М. Жовтий), в якому учні та викладачі, сприяючи збереженню лемківського фольклору, завжди включають у свої концертні програми весільні мелодії Прикарпаття.

Народно-оркестрове виконавство також гідно представлене і на фестивалях творчості дітей та молоді з обмеженими можливостями. Наприклад, оркестр народних інструментів Харківської загальноосвітньої школи-інтернату № 12 для дітей з вадами зору (кер. В. Польотов) був неодноразовим учасником та отримав дипломи республіканського фестивалю Українського товариства сліпих (УТОС, 1992 р.), міського фестивалю мистецтва і спорту молодих інвалідів «Натхнення» (м. Харків, 1993, 1995 рр.), всеукраїнського фестивалю «Повір у себе» (м. Одеса, 1994, 1999 рр.).

Одним із перспективних напрямів творчої діяльності окремих дитячих народно-оркестрових колективів стали концертні виступи за межами України. Плідний досвід закордонних концертних турів та участі у фестивальних заходах мають оркестри народних інструментів з Харкова, Вінниці, Дніпра, Кам'янця-Подільського Хмельницької області.

Значно розширилась географія концертних виступів оркестру Харківського палацу дитячої та юнацької творчості на чолі з В. Городовенком у 1970-80-х рр. Колектив брав активну участь у різноманітних музичних фестивалях та конкурсах як українських, так і закордонних, побував у таких містах, як Київ, Чернігів, Дніпро, Луганськ, Таллінн (Естонія), Познань та Зелена Гура (Польща), Ліптовський Мікулаш (Словаччина), неодноразово ставав лауреатом Міжнародного молодіжного музичного фестивалю-конкурсу в Польщі «Бидгощські музичні імпресії» (2001–2004 рр.) та отримував приз «Срібна струна» (Городовенко, 2003: 3), демонструючи на високому рівні свою майстерність у виконанні всесвітньо відомих класичних та сучасних творів вітчизняних, європейських, латиноамериканських композиторів, зокрема І. Альбеніса «Кордова», Г. Венявського «Романс», Ф. Шопена «Ноктюрн» та «Бажання», Й. Штрауса «Марш Радецького», С. де Ірадье «Голубка», Х. Флореса «Танець півника», Є. Доги «Циганський народний танок» і «Вальс» із кінофільму «Мій ласкавий та ніжний звір», а також харківських авторів М. Стецюна Фантазія «Калінонька», А. Гайдена «Весняна хора», О. Литвинова «Сабо для флейти».

Перемога та вручення золотої медалі на Міжнародному молодіжному музичному фестивалі у м. Неерпельт (Бельгія) підтвердили світове визнання творчих досягнень оркестру, його статус одного з найкращих у своїй категорії. Оригінальна інтерпретація концертної п'єси для сопілки «Ватра» В. Матвійчука, проникливе звучання сольної партії на цимбалах О. Савицької на фоні насиченого різними фактурними елементами оркестрового супроводу в «Мелодії» А. Філіпенка полонили публіку рівнем професіоналізму дитячого колективу у відтворенні віртуозних пасажів, ніжності кантিলени, динамічних та агогічних нюансів.

Деякі народно-оркестрові колективи успішно поєднують гастрольні тури з фестивальною діяльністю. Приміром, оркестр народних інструментів «Пролісок» Дніпровської ДМШ № 6 ім. В. І. Скуратівського (кер. А. Коритний) у 2010 р. протягом місяця давав концерти у різних містах Франції та паралельно взяв участь і став лауреатом Всесвітнього фольклорного фестивалю під патронатом ЮНЕСКО «Музика і танці світу», що проходив у м. Конфолан. Оркестр народних інструментів Вінницької ДМШ № 2 (кер. В. Костішин), отримавши запрошення до Німеччини на «Моцартовський фестиваль» 1997 р., також значно розширив межі своїх концертних виступів так само, як і оркестр народних інструментів НВК № 9 ім. А. М. Трояна м. Кам'янець-Подільський Хмельницької області (кер. В. Шумський), який набув звання лауреата міжнародних дитячих фестивалів у Болгарії та Греції.

Чимало європейських країн запрошують вітчизняні народно-оркестрові колективи на сценічні майданчики міжнародних багатожанрових фестивалів дитячо-молодіжної творчості (Словаччина, Литва та ін.). Цікаві проекти різноманітних дитячих фестивалів-конкурсів, що проходять в Україні, Болгарії, Німеччині, розробила міжнародна корпорація «Зоряні мости», маючи на меті сприяння духовному розвитку підростаючого покоління, встановленню більш тісних контактів та обміну творчими досягненнями між колективами і керівниками, ефективній взаємодії організацій, що працюють з дітьми у сфері мистецтва.

Останні десять років багато колективів стали постійними учасниками проектів громадської організації «Яскрава країна», що поєднують творчі змагання дітей та їх знайомство з культурною й історичною спадщиною різних регіонів України, пропагують творчість талановитих аматорських колективів, підтримують та забезпечують культурний обмін. Одним з них є відкритий фестиваль-конкурс дитячої та юнацької творчості, який

під різними назвами проходить у провідних регіональних центрах та курортних містах нашої країни, зокрема Ужгороді, Чернігові, Одесі та ін. Так м. Трускавець щороку приймає художньо-творчі колективи на Міжнародному фестивалі-конкурсі оркестрів, інструментальних ансамблів і мажореток «Яскрава Симфонія Прикарпаття» (Другий Всеукраїнський фестиваль-конкурс оркестрів «Яскрава симфонія Прикарпаття», 2015). У мистецькому дійстві дитячо-юнацького фестивалю-конкурсу національних культур та народної творчості «Яскрава Країна», що з 2014 р. проводиться у м. Ужгород, кожного року беруть участь виконавці з Донецької, Харківської, Запорізької, Дніпропетровської, Херсонської, Миколаївської, Одеської, Черкаської, Полтавської, Київської, Житомирської, Хмельницької, Рівненської, Львівської та Закарпатської областей. Серед програмних заходів – майстер-класи, екскурсії, культурний обмін творчими досягненнями у жанрах народного мистецтва колективів зі східних регіонів з колективами с. Пийтерфолво. Оркестр народних інструментів ХОПДЮТ побував у всіх цих містах, здобувши звання лауреата та отримавши належну відзнаку членів журі стосовно оригінальності інструментувань, рівня ансамблевої злагодженості й динамічної гнучкості в інтерпретаціях різноманітних за жанром, стилем, формою і характером музичних творів.

Упродовж останніх років особливої популярності набувають також дистанційні фестивалі-конкурси всеукраїнського та міжнародного статусу, участь в яких здійснюється заочно завдяки сучасним технологіям та розвиненій інтернет-мережі. В деяких регіонах України організатори творчо експериментують щодо поєднання онлайн і традиційних форм проведення фестивалів та

конкурсних заходів (м. Кам'янське Дніпропетровської області).

Висновки. Фестивальна діяльність є важливою складовою концертно-виконавського вектору творчості вітчизняних дитячих народно-оркестрових колективів. Аналіз її історичної динаміки дозволив виявити тенденцію поступового розширення фестивального простору завдяки збільшенню кількості багатожанрових фестивалів дитячої, юнацької та молодіжної творчості з номінацією «оркестрове виконавство» в нашій країні та інших європейських державах, доповненню їх конкурсною складовою, організації фестивалів локального, регіонального, національного, міжнародного рівнів у різних куточках України, тематично пов'язаних безпосередньо з народно-оркестровим мистецтвом, проведенні фестивалів-конкурсів в онлайн-форматі.

Із зростанням кількості колективів-учасників фестивалів та конкурсних заходів зростає і рівень їх виконавської майстерності в інтерпретаціях різноманітних у жанрово-стильовому відношенні перекладень та оригінальних музичних творів. Вітчизняні та закордонні сценічні майданчики надали можливість багатьом дитячим оркестрам народних інструментів (народної музики) повною мірою продемонструвати свій художньо-творчий потенціал, репертуарні уподобання, неповторність тембрового колориту звучання, оригінальність інструментувань, ансамблеву злагодженість тощо.

Перспективи подальших досліджень. Здійснене дослідження не вичерпує всіх аспектів означеної проблеми, наукового вивчення потребують питання осмислення досвіду участі дитячих народно-оркестрових колективів у дистанційних фестивалях-конкурсах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Городовенко В. Молодих об'єднала музика. *Слобідський край*. № 46 (20198). 7 серпня. 2003. С. 3.
1. Другий Всеукраїнський фестиваль-конкурс оркестрів «Яскрава симфонія Прикарпаття». 2015. URL: <https://maydan.drohobych.net/> (дата звернення: 30.01.2023).
2. Закарпатський дитячий оркестр виступив на благодійному концерті у Чехії. 2016. URL: uzhorod.net.ua/news/94802 (дата звернення: 29.01.2023).
3. Кислинська В. Дитячі оркестри народних інструментів Харківщини : дипл. роб. ... магістра муз. мист. : 8.0202054; Харківська державна академія культури. Харків, 2006. 127 с.
4. Никорак Н. Збірники музичних творів «Моя Гуцулія» Петра Терпелюка: навчально-методичний аспект. *Гірська школа українських Карпат*. 2015. № 12-13. С. 270-275. URL: [file:///C:/Users/Лариса/Downloads/gsuk_2015_12-13_86%20\(1\)/pdf](file:///C:/Users/Лариса/Downloads/gsuk_2015_12-13_86%20(1)/pdf) (дата звернення: 28.01.2023).
5. Пасічник Л. Збереження та пропагування традицій народно-інструментального виконавства Карпатського регіону (на прикладі фестивалю оркестрів народних інструментів «Кобзареві струни»). *Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство*. Івано-Франківськ : ВДВ ЦІТ, 2011. Вип. 23. С. 175-186.
6. Цицирев В. М. Творча діяльність зразкового оркестру народних інструментів Комсомольського селищного палацу культури Зміївського району Харківської області. *Соціально-гуманітарний вісник* : зб. наук. пр. Харків, 2015. Вип. 13. С. 42–50.

REFERENCES

1. Horodovenko, V. (2003). Molodykh obiednala muzyka [Young people were united by music] *Slobidsky Krai*. Nr 146 (20198). August 7. P. 3. [in Ukrainian].
2. Druhyi Vseukrainskyi festyval-konkurs orkestriv "Yaskrava symfoniia Prykarpattia" [The Second All-Ukrainian Festival-Contest of Orchestras "Bright Symphony of Prykarpattia"] (2015). Retrieved from: <https://maydan.drohobych.net/> [in Ukrainian].
3. Zakarpatskyi dytiachyi orkestr vystupyv na blahodiinomu kontserti v Chekhii [The Transcarpathian Children's Orchestra performed at a charity concert in the Czech Republic] (2016). Retrieved from : uzhorod.net.ua/news/94802 [in Ukrainian].
4. Kyslinska, V. (2006). Dytiachi orkestry narodnykh instrumentiv Kharkivshchyny [Children's orchestras of folk instruments of Kharkiv region] : Master's Thesis. Kharkiv State Academy of Culture. Kharkiv, 127 p. [in Ukrainian].
5. Nikorak, N. (2015). Zbirnykymusychnykh tvoriv "Moia Hutsuliia" Petra Terpeliuka: navchalno-metodychnyi aspekt [Petro Terpeliuk's Collections of Musical Compositions "My Gutsuliya": Study and Methodology Aspect] *The Mountain School of the Ukrainian Carpathians*. Nr 12-13, pp. 270-275. Retrieved from: [file:///C:/Users/Лариса/Downloads/gsuc_2015_12-13_86%20\(1\)/pdf](file:///C:/Users/Лариса/Downloads/gsuc_2015_12-13_86%20(1)/pdf) [in Ukrainian].
6. Pasichnyak, L. (2011). Zberezhennia ta propahuvannia tradytsii narodno-instrumentalnoho vykonavstva Karpatskoho rehionu (na prykladi festyvaliu orkestriv narodnykh instrumentiv «Kobzarevi struny»). [The preservation and promotion of traditional folk instrumental performance Carpathian region (for example, the Festival Orchestra of Folk Instruments "Kobzar-players string")]. *Newsletter Precarpathian University. Art studies its* Nr 23. Ivano-Frankivsk, pp. 175–186. [in Ukrainian].
7. Tsytsyrev, V. (2015). Tvorcha diialnist zrazkovoho orkestru narodnykh instrumentiv Komsomolskoho selyshechnoho palatsu kultury Zmiivskoho raionu Kharkivskoi oblasti [Creative activities of the model orchestra of folk instruments of the Komsomolska village culture center, Zmiyiv district, Kharkiv region]. *Social and Humanitarian Bulletin: collection of research papers*. 13, pp. 42–50. [in Ukrainian].